

A XXI. századi magyar biztonságvédelmi rendszer és korszakváltás alapelv és javaslat gyűjteménye^{1,2,3,4,5}

ÖSSZEGZÉS

A XXI. századi biztonsági kihívások hatékony megelőzésére és kezelésére gyors, rugalmas, gazdaságos, feladatorientált és jövőálló Biztonsági Rendszerre van szükség, szakítva az elavult szemlélettel és gyakorlattal.

A (nemzet)biztonsági tevékenységnek a megelőzésen alapuló védelmi és érdekérvényesítési szerepe döntő egy nemzet életképességének a fenntartásában!

Egy új Biztonsági Rendszer alapvető feladata az adófizetőinek nyújtandó állami biztonsági szolgáltatás optimalizálása, a nemzeti értékek védelmével és a nemzeti érdekek érvényesítésével együtt.

A MAGYAR biztonság egy és oszthatatlan, így kizárólag egységes, integrált biztonságpolitikai célkitűzésekkel, biztonság tudatos (rendszer)szemlélettel, megfelelő hazai és nemzetközi együttműködésekkel, társadalombarát kommunikációval kell megszervezni, irányítani és működtetni oly módon, hogy a követelményeknek arányban kell állni a támogatásokkal.

Egy új biztonságvédelmi tervezési módszerrel lehet és kell az új Biztonsági Rendszert létrehozni, mely egy Biztonsági (Kompetencia) Mátrix rendszeren alapul.

Az új Biztonsági Rendszert egy egységes, integrált Védelmi Minisztérium keretében lehet a legcélszerűbben megvalósítani, tekintettel az össztársadalmi érdekre.

A Biztonsági Rendszer meghatározó szereplői a hivatásos és nem hivatásos szakemberek, akik gyakran életveszélyt is vállalva, végzik munkájukat. Az alapjogaik korlátozásainak és többlet kötelezettségeik vállalásának arányban kell állni a társadalom anyagi és erkölcsi megbecsülésével annak érdekében, hogy valóban és érdemben számíthassunk Rájuk.

A biztonsági szakembereket ért valós és vélt sérelmeket meg kell vizsgálni és rehabilitálni az érintetteket, például a következőkben: karkedvezményes nyugdíj megszüntetése, a szolgálati járandóság megadóztatása, a jogos kedvezményeik megvonása, a szakmai szakszervezeteik megszüntetését, a megfélemlítések, a semmisségi törvény, stb. Emellett olyan életpálya modellt illetve kárpótlást kell biztosítani számukra, mely reálisan kifejezi a társadalom többi tagjának védelmére alapozott értékítéletét, társadalmi megbecsülését illetve rangját.

- 1.1. *MOTTO: A megszokott, közepszerű gondolati pályák legfeljebb csak a múlt és a jelen konzerválása, fenntartására alkalmasak, a fejlődéshez, az életképességhez merőben új, innovatív gondolati pályák szükségesek!*
- 1.2. Nyílt, őszinte, közvetlen, együttműködő, bevonó, társadalom- és emberbarát, átfogó, egységes, össznemzeti érdeken alapuló szemlélet, elkötelezettség, szándék, javaslatok, rész megoldások és végeredmény a biztonsági rendszer- valamint korszakváltó szerző részéről.
- 1.3. A nemzet, az ország, a lakosság biztonságát kizárólag a XXI. századi biztonsági kihívásoknak megfelelő új biztonsági rendszerrel lehet megvalósítani.

¹ Dr. Várhalmi Antal Miklós biztonságpolitikai/nemzetbiztonsági szakértő (www.varhalmi.hu; www.nemzetbiztonsag.com)

- 1.4. Átfogóan új szemlélet szükséges minden szinten és vonatkozásban, szakítva a múlt elavult és megcsontosodott beidegződéseivel, szokásaival és hátrányaival
- 1.5. A Magyar Köztársaság biztonsága egy és oszthatatlan. Az egységes biztonsági-védelmi szemlélet és az egységes biztonsági szolgáltatás egységes szervezést, működtetést, irányítást, kiszámítható illetve tervezhető finanszírozást is igényel, amelyhez újszerű és innovatív, XXI. századi készségek, megoldások szükségesek.
- 1.6. A biztonság középpontjában a Magyar Köztársaság tízmillió tulajdonosa, tehát az emberek állnak, különös tekintettel az emberi és vagyoni értékeikre
- 1.7. A biztonság, mint egyensúly elem nem cél, hanem eszköz és lehetőség ahhoz, hogy érdemes legyen a Magyar Köztársaságban élni
- 1.8. A biztonság öt dimenziója: politikai, társadalmi, gazdasági, környezeti, biztonságpolitikai (hon-rendvédelmi), melynek vannak belföldi és nemzetközi vetületei is. Ebből a biztonságpolitikai dimenzió áll ezen anyag fókuszában.
- 1.9. A biztonság célja a biztonsági kihívások negatív hatásainak megelőzése, megfelelő elhárítása illetve (utó)kezelése. Tehát a biztonság célorientált.
- 1.10. Az átfogó biztonsághoz több szereplő feladatorientált, összehangolt együttműködése szükséges: egyrészt az egyes állampolgárok, másrészt az állami biztonsági szervezetek, harmadrészt a közösségi rendészet, negyedrészt a magánbiztonsági cégek.
- 1.11. Az új biztonsági rendszert „nullbázisú szemlélettel” kell felépíteni, azaz mindent újraépíteni, nehogy az évtizedes rossz szemléletet, gyakorlatot, megoldásokat, reflexeket továbbvigyük és így konzerváljuk.
- 1.12. A földrészeket is átfogó nemzetközi szövetségek; társadalmak; a társadalmak intézményei és gazdasági egységei az egyéb szerveződések; családok és az előzőket létrehozó, fenntartó és fejlesztő rendszereleme az EMBER; együtt rendszerhierarchiát alkotnak. A Magyar Köztársaság is egy nemzetközi társadalmi és ország struktúra valamint érték-érderendszer része. Tehát a rendszerszemlélet meghatározó a biztonságvédelmi munkában is. A Magyar Köztársaságon belül is rendszerekről és alrendszerekről beszélhetünk és eszerint kell kezelnünk a biztonságvédelem pozicionálását is, beleértve az ehhez kapcsolódó dokumentumokat is. Az új biztonságvédelmet előkészítő, bevezető és működtető dokumentumoknak is egy dokumentum rendszerhez kell illeszkedni. Gondolok itt a következőkre: a Magyar Köztársaság jövőstratégiája (hol vagyunk és milyen módon, hova kívánunk eljutni, mondjuk 2025-ig). Ehhez a jövőstratégiához tartozó, átfogó Nemzeti Biztonsági Stratégia, szakági részstratégiákkal alábontva, melyekből következnek biztonsági kihívások, veszélyek, kockázatok és ezekhez kapcsolódó cél- és feladatrendszer. Ennek a feladatrendszernek a kompetencia (eszközök, módszerek, készségek) szerinti, jogszabályokban rögzített felosztása a katonai, rendőri, nemzetbiztonsági, vám- és pénzügyőri, katasztrófavédelmi, büntetés végrehajtási szakágak között (biztonsági kihívásonkénti és szakágankénti kompetencia mátrix). Minden, a jogszabályokban rögzített biztonsági szervezetnek rövid-közép-hosszútávú és harmonizált programok, munkaterv alapján kell működni. **Tehát cél és feladatorientált legyen az új biztonsági rendszer munkamegosztása, melyben minimalizálni kell a párhuzamosságokat, az átfedéseket és a rivalizálásokat lehetőségét.** A Magyar Köztársaság védelmi rendszerének szereplői között meglévő átfedések, a felesleges párhuzamosságok, a gyors és rugalmas reagálást fékező decentralizált együttműködések, a rivalizálások a teljes biztonsági-védelmi rendszer felülvizsgálatát és sürgős

- aktualizálását igénylik, melyek hozzájárulnak az ország biztonságának stabilabb jövőképehez.
- 1.13. Az előző pontban foglaltak alapján az egységes szemléletű, szervezésű, irányítású és működtetésű biztonságvédelem rendszerszemléletű megközelítése a következő cél-, feladat és eredményhierarchia vázra épülhet:
- az Alkotmány
  - a Magyar Köztársaság jövőstratégiája, jövőképe (10-25 éves távlat)
  - a jövőstratégiára épülő, azt támogató, azt védő, új Nemzeti Biztonsági Stratégia
  - a Nemzeti Biztonsági Stratégiát alábontó, egymással is harmonizáló biztonságvédelmi, szakmai részstratégiák: Katonai, Rendészeti, Nemzetbiztonsági, Tűz és Katasztrófavédelmi, Külpolitikai-külügyi, Belpolitikai és további részstratégiák
  - a részstratégiákban megfogalmazott célok, feladatok felosztása, ennek szervezeti és kapcsolódási (együttműködési) modellezése a külügyi, katonai, rendészeti, nemzetbiztonsági, tűz-katasztrófavédelmi, vám-pénzügyőri, büntetés végrehajtási, ügyészi szakmai szervezetekre, különös tekintettel a XXI. századi biztonságpolitikai kihívások gyors, rugalmas, hatékony, gazdaságos megelőzésére és kezelésére valamint az átfedések, párhuzamosságok és a rivalizálás minimalizálása mellett. A legmegfelelőbb modellt kiválasztása, mely bizonyos próbaidő után (maximum egy év) majd szükség szerint rendszeresen módosítható legyen, a dinamikus változásban lévő biztonsági kihívásoknak megfelelően. A biztonság nem sztatikus (folyamat) és így a megelőzése és kezelése sem!
  - a biztonságvédelmi modellhez és munkamegosztáshoz szükséges az összhangban lévő törvények, szabályozások párhuzamos elkészítése
  - a személyek kiválasztása a lehető legtöbb szinten pályázatos módszerrel, különös tekintettel a legfelső szintekre, bizonyos próbaidő jellegű időszakokkal
  - a szakmai szervezetek belső, szakmai munkamegosztásának, hierarchiáinak kialakítása
  - a szakmai szervezetek belső működési ügyrendjeinek harmonizálása
  - a szakmai szervezetek munkatársainak megfelelő és egységes életpályamodell, jövedelem- és kedvezményrendszer harmonizált kidolgozása
  - a szakmai szervezetek rövid-közép-hosszútávú programjainak, éves munkaterveinek harmonizált kidolgozása, a külső és belső igények, követelmények alapul vételével
  - a szakmai szervezetek felé irányuló követelményeknek megfelelő költségvetések megtervezése: személyi, dologi, fejlesztési stb. költségvetési bontások szerint.
- 1.14. Az egymást követő kormányzati ciklusok időszakában megalkotott biztonságpolitikai szabályozások és stratégiai szintű dokumentumok stabilitását, összhangját a demokratikus viszonyokra jellemző „belpolitikai váltógazdaság” viszonyai között is biztosítani kell.
- 1.15. Az állampolgárok és a cégek adóforintjaiért nyújtandó, a biztonsági kihívásoknak megfelelő biztonsági szolgáltatás fontos és jelentős állami kötelezettség és feladat. A szolgáltató állam illetve a szolgáltató kormány kötelezettsége és feladata az állampolgárai számára a **mindenkori biztonsági kihívásoknak, veszélyeknek, kockázatoknak megfelelő** biztonsági és védelmi szolgáltatás nyújtása!
- 1.16. A Magyar Köztársaság biztonsági szervezeteinek, szakágainak átfogó elnevezésére szolgáló **honvédelmi és rendvédelmi szervek** helyett egyrészt átfogóan **biztonsági szervezeteknek** nevezzük. Másrészt a szakágakat nevesítve: **katonai, rendőri, nemzetbiztonsági, vám- és pénzügyőri, büntetés végrehajtási, tűz- és**

katasztrófavédelmi. Ennek az elnevezés módosításnak az célja, hogy a mai valóságnak és a jövőbeni realitásoknak megfelelően, méltóan, egyenrangúan nevesítsük a biztonsági szervezeteinket.

- 1.17. Az új biztonsági rendszer csak megfelelően megtervezett és megszervezett társadalmi együttműködéssel és rendszeres médiatámogatással építhető fel és fogadtatható el.
- 1.18. Az új biztonsági rendszer legfontosabb szereplői, a rendszer alapját képezik a megfelelő alkalmasságú, képzettségű és tapasztalatú szakemberek: katonák, rendőrök, nemzetbiztonságiak, tűzoltók és katasztrófavédelmisek, vám- és pénzügyőrök, büntetés végrehajtásaiak, ügyészek. A felépítmény az alapvető szakemberek és a miniszterelnök illetve az irányításban, a felügyeletben érintett kormánytag miniszter(ek) között lévő szervezeti kapcsolati rendszer, mely ezen alapvető szakemberek összehangolt és hatékony együttműködését biztosítja, az átfedések, a párhuzamosságok és a rivalizálás minimalizálásával. *Ennek a kapcsolati, szervezeti hierarchiának a felépítése, szerkezete, vertikális és horizontális mérete, jellege valamint sztatikus illetve dinamikus jellege jelentősen erősítheti vagy gyengítheti az alapvető illetve meghatározó szakemberek tevékenységének értékeit, hatékonyságát.*
- 1.19. A (nemzet)biztonsági szolgálatok sokoldalú és együttműködő kapcsolata a társadalommal meghatározó szerepet játszik hatékonyságuk, az általuk végzett munka eredményeinek hasznosulása szempontjából. A hatékony, azaz a (nemzet)biztonsági szolgálatok pozitívabb értékítéletét és művelési hatékonyságát is elősegítő kormányzati kommunikáció, valamint az egyes hivatalok által folytatott védelmi és érdekérvényesítő tevékenység a témakör iránt érdeklődő állampolgárok részére objektív, szakmailag pontos képet adhat a (nemzet)biztonsági tevékenység fő irányairól, elősegítve, hogy a magyar társadalom megértse és elfogadja a szolgálatok számára meghatározott stratégiai célokat.
- 1.20. Az egyes földrajzi, nemzetközi szövetségek, társadalmak, szerveződések és az emberek egymás közötti kapcsolata a párbeszeden, a sokoldalú együttműködésen, a kölcsönösségen, az érdekegyeztetésen és az erőviszonyokon alapul. Ezeknek a kapcsolatoknak az eszközei a formális, nyílt, nyilvános információk. Az eltérő érdekek, az érdekviszonyok összetettsége, bonyolultsága, diszharmóniája viszont informális, nem nyilvános, titkos információkat is generálnak, amelyeknek igény, szükség szerinti megszerzése vagy éppen védelme a hírszerzés és elhárítás alapvető és meghatározó illetékességébe tartozik.
- 1.21. *A nemzetbiztonság és a diplomácia, illetve a külpolitika szoros kapcsolatban van egymással.* A hírszerző és biztonsági szolgálatok a tevékenységük jelentős részét rejtett vagy nyílt formában a diplomácia területén fejtik ki, tekintve, hogy az adott állam számára fontos biztonságpolitikai információkat külföldről lehet megszerezni.
- 1.22. A rendszerváltás óta napirendre kerülő ügynök hisztériák, a rendszerváltás előtti Belügyminisztérium III/III-as (belső reakció elhárítás) valamint III/I,II,IV,V-ös szervezeti egységeinek összemosása (miközben a célok, feladatok, eszközök jelentősen eltértek) jelentős kárt okozott a rendszerváltás utáni nemzetbiztonsági szolgálatoknak. A mindenkorai kormányok tehetnek azért, hogy ezek a hisztériák ritkuljanak és csendesedjenek. Az „ügynök témát” mielőbb úgy kellene lezárni, hogy ne lehessen többé a pártpolitikai harcok tárgya és ***minél kevesebbet ártson az ügynökhálózatokat működtető biztonsági szervezetek hatékonyságának.***

- 1.23. Alaptörvényként kezelhető, hogy nincs katonai művelet megfelelő felderítő előkészítés illetve támogatás nélkül, értelemszerűen beleértve a válságreakáló illetve béketámogató műveleteket is, különös tekintettel a CIMIC lehetőségeire is.
- 1.24. Az ügynöki felderítés (HUMINT) megnövekedett jelentősége, a felderítési követelmények változatossága, az előre nem jelezhető és folyamatosan változó, geopolitikai, szociális és gazdasági dimenziókat is felvonultató új helyzet nagy kihívást jelent a felderítési folyamat végrehajtása során. Világosan meg kell érteni, hogy a válságkezelő műveletek során a felderítés „előrelátása” legalább annyira fontos, ha nem fontosabb, mint hagyományos műveletek esetén.
- 1.25. A komplex biztonságunkat olyan kihívások, kockázatok és veszélyek befolyásolják, melyek, növekvő többsége a titkosszolgálatok illetékességébe tartozik. A jövőnket lényegesen meghatározza nemzetközi érdekérvényesítési képességünk, melynek biztosításában a nemzeti hírszerzésünk fontos szerepet játszik. A modern, okos, a nemzetközi körülményeket is dinamikusan kezelő kormányok felismerik a titkosszolgálatok felértékelődését, hasznosíthatóságát, hiszen ez is egy versenytényező, egy nemzeti életképességi mutató. **Következésképp nincs reális magyar nemzeti jövőkép megfelelő szintű (nemzet)biztonság, azaz hatékony és meghatározó titkosszolgálati tevékenység és az ezt meghatározó tudatos (nemzet)biztonsági személet és gondolkodásmód nélkül.**
- 1.26. A titkosszolgálati tevékenységnek és ezen belül, hangsúlyosabban a hírszerzésnek illetve a felderítésnek a szerepe, célja, végeredménye kettős. Egyrészt **védelmi**, másrészt **érdekérvényesítési**. Mindkettőt maximálisan ki kell használni egy életképes nemzetnek. *A nemzetbiztonsági törvényben deklarált, a nemzetbiztonsági szolgálatok érdekérvényesítő szerepét fel kell építeni és hangsúlyosan az össznemzeti érdek, fejlődés szolgálatába állítani.* A szorosabban vett biztonsági-védelmi funkciók mellett ez a lehetőség nincs eléggé kihasználva, melyhez a szolgálatok ilyen irányú fejlesztése is szükséges. Az érdekérvényesítő funkció, szerepkör, tevékenység kiteljesítése és csúcsra járatása szemléletváltást igényel a nemzetbiztonsági szolgálatok társadalmi, államigazgatási, közigazgatási kapcsolódását és beágyazottságát tekintve: **nemzetbiztonság tudatos személetet és gondolkodást.** Ehhez innovatív stratégiai szemléletváltásra van szükség. Az érdekérvényesítő funkció alapja a politikai, társadalmi, gazdasági, tudományos, stb. területekkel való szervezettebb, koordináltabb, tudatosabb, programharmonizált együttműködés. Ennek keretében például: minden minisztérium, főhatóság, állam-közigazgatási egység és kapcsolódó gazdasági társaságaival, egyetemeivel, MTA-val, stb. együttműködve, ezen intézmények, szervezetek, cégek rövidtávú, középtávú és hosszú távú programjához kapcsolódóan kiválasztani a védelemben és az érdekérvényesítésben titkosszolgálati közreműködést igénylő programpontokat, programszegmenseket. Ez elméletileg történhet egyrészt azáltal, hogy a felsorolt szerveződések kapnak egy titkosszolgálati kompetencia, közreműködési választéklistát és ezzel a felsorolt szervezetek kijelölik a programjaikból azokat, amelyeknél célszerűnek illetve szükségesnek látják a titkosszolgálati együttműködést. Ennek az a hátránya, hogy nincs meg a megfelelő nemzetbiztonság tudatos személet ezeknél a szerveződésekénél. A másik lehetőség, hogy a titkosszolgálatok elemzik át a felsorolt szerveződések különböző programjait, tevékenységét és ehhez tesznek felajánlásokat, természetesen a képességbővítésükhöz kapcsolt személyi, tárgyi, szervezési feltételekkel együtt. Mindez kiegészülhet a várható eredménybecslési variációkkal, scenáriókkal, előnyök és hátrányok prognózisával,

- kockázatanalízissal, időütemezésével, stb. is. Ezek alapján a kormány illetékesei dönthetnek a fentiekről és a döntések alapján készülhetnek el a nemzetbiztonsági szolgálatok részprogramjai a rövid-közép és hosszú távú végrehatásokat illetően, megfelelő költségvetést hozzárendelve a mindenkori feladatokhoz. A nemzetbiztonsági szolgálatok ilyen irányú és vonatkozású hasznosítását a társadalom és a világ felé az általánosság szintjén akár ki is lehetne nyitni illetve kommunikálni, bizonyos mértékig és bizonyos jelleggel. Ezzel a világban végbemenő globalizációs, biztonságpolitikai, politikai, társadalmi, gazdasági, jövőképi kockázatok hatása mindenképp csökkenthető lehetne, a komplex fejlődésünk egyes elemeinek erősítésével együtt.
- 1.27. Fontos biztonsági alapelv, hogy a szövetségi együttműködések mellett **soha nem szabad feladni a titkosszolgálatok megfelelő szintű nemzeti önállóságát, függetlenségét**, mert a ma még jó kapcsolatok is folyamatos változásban vannak és a környezet változásai is valamint a történelem bármit hozhat a magyar nemzet számára.
  - 1.28. Magyarországon kialakultak a pártok „holdudvarai”, amelyek tagjai kiemelt gazdasági helyzetbe kerülnek. A politikusok különböző kétes üzletelései, botrányai, korrupciós ügyei mennyiségileg és minőségileg megszorodtak, bár mindig is voltak. Mindenképp titkosszolgálati illetékesség és érintettség ezek ellenőrzése és felderítése, bizonyos esetekben a rendőrséggel együtt.
  - 1.29. A terrorizmus, a kábítószer-kereskedelem, a szervezett bűnözés és a proliferáció illegális csatornáin olyan összetett nemzetbiztonsági kihívásokat jelentenek, amelyek ellen nem lehetséges bűnüldözési koncepciók szerint és bűnüldözési gyakorlat követésével szembeszállni. Következésképpen ezeket a nemzetbiztonsági veszélyeket külföldön elsősorban a hírszerzés, belföldön az arra szakosodott titkosszolgálat eszközeivel és módszereivel kell megelőzni illetve elhárítani, bevonva a rendőrség illetve szakembereit is.
  - 1.30. A titkosszolgálatok érdekkörébe eső legújabb kutatások és eredmények folyamatos követése és értékelése a magyar nemzetbiztonsági szolgálatok fontos feladata.
  - 1.31. A lakosság és a cégek biztonsági helyzetének, érzetének objektív és szubjektív közmegítélése miatt a közrend, közbiztonság sokoldalú fejlesztése hangsúlyos feladat és cél.
  - 1.32. Közösségi rendészet – helyi rendőrség. Bebizonyosodott, hogy az állam valamint a közrendben és a közbiztonságban érintett szervezetek önállóan, a lakosság és a tevékenységben érdekelt polgári szervezetek, cégek nélkül nem képesek megfelelően biztosítani a közrendet és közbiztonságot. Emiatt az EU irányelvei és ajánlásai alapján, a szükséges szemléletváltás mellett is szorgalmazom az önkormányzatok, a lakosság, a magánbiztonsági szervezetek összefogásával a nemzetközileg is már bevált közösségi rendészet, a helyi rendőri tevékenység kidolgozását és működtetését.
  - 1.33. A biztonsági szervezetek általában hivatásos állományból és polgári (civil) állományból állnak, ami elfogadott, belső munkamegosztás. Egy szervezeten belül viszont a hivatásos állományra bizonyos kockázatot jelent a polgári (civil) állomány, mivel a polgári állomány személete „civilibb” és megközelíthetőbbek, ellenérdekelt személyek és szervezetek részéről. A szolgálati szabályzatok, a rend, a fegyelem, az ellenőrzés, a minősítés kevésbé kemény, mint a hivatásos állománynál, így a hivatásos állomány tevékenységével összefüggő polgári állomány információ, adat, dokumentum kezelése bizonyos fokig liberálisabb beállítottságú, különös tekintettel az alapvetően polgári (civil) szemléletükre is. Emiatt a túlzott civilesítést és a demilitarizálást nem célszerű fokozni, sőt inkább a hivatásos állomány értékeit elismerve, rangját növelni.

- 1.34. Általánosan alkalmazni kell a pályáztatást a különböző funkciók betöltésénél, beleértve a főigazgatókat is. A pályázatok alapvető személyi adatai és más alapvető alkalmassági kritériumai mellett **a pályázó szakmai programja a meghatározó a kiválasztásnál.**
- 1.35. A biztonsági szolgálatokba jelentkezők felvételénél és majd később a rendszeres, időszaki (minimum évenkénti) ellenőrzéseknél nagyon fontos a legmegfelelőbb kiválasztási és majd ellenőrzési rendszer bevezetése és alkalmazása. Nem kockáztathatjuk a tízmillió állampolgár felé nyújtandó, állami biztonsági szolgáltatás minőségét a biztonsági szolgálatokban dolgozók tulajdonságainak bizonyos fokig kiszámíthatatlan és ellenőrizhetetlen megváltozásaival.
- 1.36. A demokrácia speciális lehetőségeink kiterjesztése a biztonsági szolgálataink szakembereinél. Az új, innovatív és a reális biztonságunk kihívásaiból, kockázataiból, veszélyeiből fakadó biztonsági feladatokra, célokra épülő XXI. századi biztonsági rendszerünk koncepcióját és főbb megvalósítási elemeit a legszélesebb szakmai nyilvánossággal célszerű megismertetni és véleményeztetni. Ebben alapozni kell a biztonsági szolgálatok érdeklődő, aktív és nyugdíjas szakembereire is. Ezt a gyakorlatot célszerű később is folytatni, amikor is a felállt. Az új biztonsági rendszer aktív és nyugdíjas tagjai körében egyrészt rendszeresen közvélemény kutatást kell folytatni az új szabályozások napi működési tapasztalatairól. Másrészt az állományok tagjai öntevékenyen is jelezhetik a kritikai és/vagy jobbitó javaslataikat, véleményeiket, mint a gazdaságban megszokott minőségbiztosítási rendszereknél. Az új biztonsági rendszer működésének jobbitásában, finomításában részt vevő hivatásos, polgári, aktív és nyugdíjas tagjait, rendszeresen, differenciált ötletértékelés szerinti díjazásban kell részesíteni.
- 1.37. Minden állam stabilitásának, nemzeti és nemzetközi tekintélyének egyik fontos jellemzője a védelmi és érdekvédelem képessége. Ennek egyik súlyponti mutatója a védelem, a biztonság szervezésének, irányításának módja békeidőben is. Az integrációknak és a tagolásoknak az optimumát kell megkeresnünk, tekintettel a XXI. századi kihívások hatékony és gazdaságos lekezelésére, a megfelelő szintű megelőzésére. Az említett területeken az operatív intézkedéseket is összehangolni képes, ügyeleti rendszerben működő, kormányzati döntés-előkészítő szerepet is betöltő intézményesített koordináció megteremtése nem képzelhető el egy egységes biztonsági szemlélet és gyakorlat alapján működtetett, integrált, intelligens **(nemzet)biztonsági adat- illetve tudásbázis létrehozása** nélkül. A biztonsági kihívások, veszélyek, és kockázatok kezelésében, ezen belül például a kritikus infrastruktúra védelmében érintett szereplők ehhez az automatikus összefüggés vizsgálatra, elemzésre, értékelésre és scenario analízisen alapuló döntés előkészítő modellezésre is alkalmas adatbázishoz kapcsolódva a jelenleginél gyorsabban és eredményesebben tudnak együttműködni mind a napi operatív működés, mind a válság- és veszélyhelyzetekre történő stratégiai szintű tervezés során.
- 1.38. Hazánk biztonsági védelmi képességeinek egyik fontos fokmérője, hogy a korábbi években felhalmozott szakmai tudásbázist milyen mértékben képes hasznosítani a ma és a holnap biztonsági kihívásainak kezelése során. Ebben a vonatkozásban meghatározó jelentőségű kérdés, hogy a védelmi-biztonsági szektorból, szolgálatoktól kikerült illetve kikerülő, de a biztonsági tevékenységre élethivatásként tekintő szakemberek birtokában lévő ismereteket, tapasztalatokat milyen mértékben lehet becsatornázni a szervezetek, szolgálatok hatékonyabb működésének elősegítésére. A konzultatív fórumként működő szerveződések nem csak a korábbi időszak tapasztalatait igénylő ügyek hatékony

- kezelésével, de a szervezeteknél, szolgálatoknál folyó képzési rendszerek fejlesztésével is összekapcsolható lenne. Ezen kívül, szintén a biztonsági szféra és a civil társadalom lehetséges kapcsolódási pontját képezheti az egyes szervezeteknél, szolgálatoknál korábban dolgozó, az adott terület iránt tudományos, illetve szélesebb társadalmi megközelítéssel rendelkező munkatársak összefogása, akár egyesületi formában is. Egy ilyen testület nem csak a hagyományosan zártabb világban élő biztonsági munkatársak szellemi-lelki életminőségének javítására, tudásbázisuknak, valamint kapcsolati körüknek a szükség szerinti igénybevételére lenne alkalmas, de lehetőséget teremthet a titokbirtokos személyek egzisztenciális okból bekövetkező, a biztonsági érdekeket veszélyeztető körökhöz történő átsodródások megelőzésére is.
- 1.39. A védelmi-biztonsági szektor társadalmi rangját biztosítja az is, ha a szakemberek képzésében fenntartjuk és megerősítjük az évtizedes nemzetközi hírnevet is kiérdemelt, önálló, felsőfokú képzést. A biztonsági szakember képzést felsőfokon illetve egyetemi szinten is meg kell őrizni, sőt az igényeknek megfelelően tovább kell fejleszteni. **Egy szakterületen az egyetemi képzés fenntartása megerősíti és jellemzi az adott ország értékítéletét egy-egy szakterületről, így a (nemzet)biztonságról is.** Az utánpótláshoz szükség van ilyen szakterületen a felsőfokon alapozó és tudományos képzésre is, a szolgálatokban meglévő operatív, műveleti képzés mellett.
  - 1.40. A védelmi-biztonsági szektor legmagasabb szintű politikai, társadalmi, gazdasági igényességét, értékítéletét, minősítését a költségvetési támogatottsága fejezi ki. Az állampolgárok felé irányuló állami biztonsági szolgáltatással kapcsolatos követelményeknek arányban kell állni a költségvetési támogatásokkal.
  - 1.41. A biztonsági szolgálatok költségvetés elemzését el kell készíteni (folytatólagosan 1990-től napjainkig) és a jövőben évente aktualizálni, mivel egyértelmű, hogy a biztonsági tevékenység hatékonysága is arányban áll a költségvetési lehetőségek mértékével. Az elmúlt húsz év költségvetési mértékéből, arányaiból, tendenciájából le kell vonni azt a következtetést, hogy a speciális biztonsági-védelmi feladatok, az ország védelméhez illetve az érdekérvényesítéséhez, a kormányigényesség teljesítéséhez milyen anyagi forrásokra van szükség. Az elvonásokat meg kell szüntetni, mivel a válságok időszakában a biztonsági kihívások nincsenek válságban, sőt a válságok idején virágzanak, ami inkább költségvetés növelést igényel, mintsem elvonást. Nem lehet a „fűnyíró” elv alapján kezelni a biztonsági szervezeteket illetve a költségvetésüket!
  - 1.42. A különböző kormányoknak a honvédelmet és a rendvédelmet leértékelő szabályozásai, intézkedései nagyon sokat rontottak az adófizetők felé irányuló állami biztonsági szolgáltatáson. Kiemelten súlyos ebben a negatív folyamatban a honvédelmi és rendvédelmi szakemberek reáljövedelmi és nyugdíj vonatkozású ellehetetlenítése, ezzel a hivatásuk, a munkájuk, a fegyveres jelleggel összefüggő kockázatok lebecsülése, a szakmai tevékenységük lejáratása. Ezen szakembereket haladéktalanul rehabilitálni kell és olyan életpálya modellt illetve kárpótlást kell biztosítani számukra, mely reálisan kifejezi a társadalom többi tagjának védelmére alapozott értékítéletét, társadalmi megbecsülését illetve rangját.
  - 1.43. Az internet viszonylag nehezen és költségesen ellenőrizhető közművé vált, amely a biztonságot jelentősen veszélyezteti, ugyanakkor egy fontos élettér, mozgástér, életforma, jóhiszemű társasági kapcsolati fórum.
  - 1.44. Az információs forradalom olyan jellegű és ütemű fejlődést hozott, ahol – az infokommunikációnak a társadalmakat, a politikát, a gazdaságot befolyásoló, pozitív hatásai mellett – az infokommunikációs biztonsági kockázatok hatványozottan

- megnőttek. A távközlési, energiaszolgáltatási, víz-csatornaművi, egészségügyi, szállítási, banki-pénzügyi, államigazgatási-közigazgatási, stb. rendszerek támadhatóságában és egyben védelmében is jelentős szerepet játszik az infokommunikációs közmű. A gazdasági szféra, a gazdasági egységek infokommunikációs biztonsága meghatározó összetevője egy ország gazdasági biztonságának.
- 1.45. Minden magyar államigazgatási és közigazgatási szervezet teljes adat- és információvédelmét, országos hatáskörrel egyetlen állami szervezettel kell elláttatni, teljes körű szolgáltatás nyújtás formájában, a megfelelő információs illetve informatikai biztonság érdekében. Ezzel maximálisan biztosítható lenne az egységes biztonsági szint, a kézben tartható kockázat, az egységes biztonsági szemlélet és gyakorlat, a fejlesztés illetve naprakészség érdekében is.
  - 1.46. Az információ és informatikai biztonság nem informatikus, hanem rendvédelmi szemléletet, feladatot és felelősséget igényel. Az adat-információ biztonságának nem a műszaki-technikai feltételek, hanem a műszaki-technikai eszközöket üzemeltető, a dokumentumokat, adatokat, információkat kezelő személyzet, az ember a legnagyobb kockázata. Az emberi tényezőnek, mint a legjelentősebb biztonsági kockázati elemnek az ellenőrizhetősége is megszervezhető bizonyos kereteken belül, de nem végezhető el mindenre kiterjedően, azaz a teljes kockázatmentességet nem lehet elérni. Az intézményekben és a cégekben a távközlési és számítástechnikai rendszerek védelmét, biztonságát egy külön belső ellenőrzési- védelmi-rendészeti (belbiztonsági, belső elhárítási!) szervezeti egységben lévő szakemberekkel kell biztosítani, mert e-nélkül bizonytalan és kockázatos marad.
  - 1.47. Az általános kockázatelemzés egy részterülete az informatikai kockázatelemzés, amely alatt az informatikai rendszert, az informatikai infrastruktúrát és az ezeket üzemeltető informatikai szervezetet fenyegető veszélyek rendszeres azonosítását, vizsgálatát és értékelését értjük. A kockázatelemzéseket rendszeresen el kell végeztetni minden szervezetnél, cégnél, ha megbízható biztonságot akar teremteni.
  - 1.48. A korrupció esetében olyan szerteágazó jelenségről beszélünk, amely áthatja a politikát, a gazdaságot, a közigazgatást, a társadalom szellemi életét és a civil szférát, sőt egyre inkább átterjed a nemzetközi kapcsolatokra is. A magyarországi üzleti kultúra nem a tiszta versenyt helyezi középpontba. Az igazságszolgáltatás lassan működik és a joggyakorlat nem kiszámítható. A gazdaságvédelem hatékonyságának növelése kapcsán tovább erősödhet – esetenként politikai színezetet is kaphat – a jogalkotásra, a jogalkalmazásra, az állami felügyeleti és ellenőrző, valamint a bűnüldöző, igazságszolgáltatási szervekre nehezedő korrupciós nyomás. Ennek a kockázati tényezőnek a fedettsége, jellege a titkosszolgálatok illetékességébe tartozik, melybe a rendőrség is bevonható, bizonyos részfeladatokra.
  - 1.49. A XXI. századi, magyar, intellektuális polgárháború több, mint tíz éve (kb. 2000 óta) rontja, rombolja Magyarország jelenét és jövőképét. Az 1989-es rendszerváltás utáni, de különösen az ezredfordulót követő magyar belpolitikai viszonyokra a tudatosan előkészített és érvényesített társadalmi megosztás a jellemző. A nyugat-európai demokratikus kultúráktól eltérően, a ma már jobboldalnak alig nevezhető „jobbos” és a ma már baloldalnak alig nevezhető „balos” táborok a pártharcok, átfogóan a magyarországi parlamenti pártok pártháborújának eredményeként, szellemi illetve értelmi, azaz *intellektuális polgárháborús állapotba kerültek*.

- 1.50. Az elmúlt 23 év magyar belpolitikájának a negatív hatásai, kockázatai a biztonságunkra megközelítették, sőt talán meg is haladták a nemzetközi vonatkozású, negatív biztonsági hatásokat, kockázatokat. A magyar politikai elit felelőssége és kötelessége ennek enyhítése és megszüntetése.
- 1.51. Az intellektuális polgárháború visszafogja a befektetőket, rontja az export piac biztonságát és nagyon negatívan befolyásolja a külpolitikai-külgazdasági megítélésünket, más kelet-európai országokhoz képest is.
- 1.52.** A pártokban előforduló nemkívánatos események a lakosságban is jelentős bizalmatlanságot váltanak ki. A politikai elit megítélése mélypontra süllyedt, ezáltal a lakosság munkaképes, képzett, tehetséges, vállalkozóbb részéből sokan egyrészt külföldre távoztak, másrészt külföldi vállalkozásokban dolgoznak (rész)tulajdonosként vagy szakértőként, alvállalkozóként. Tehát az intellektuális polgárháború közvetlen és közvetett hatásai miatt elmenekül az aktívabbak és a képzettebbek növekvő része. Az ország korlátlan nő, a családalapítási kedv jelentősen csökkent, a gyermeket vállalók száma mélyminimumon van. Tehát az intellektuális polgárháború hatására kritikusra csökken a lakosság és az aktív keresők száma. Nem lesz, aki a nyugdíj- és egészségügyi alapokat megfelelő szinten tartsa a befizetéseivel. ***Ezzel ez vált az egyik legfőbb (nemzet)biztonsági kockázattá, amit viszont nem a biztonsági szervezeteknek kell kezelni!***
- 1.53. Az államigazgatás és a közigazgatás vezetőit „lecserélik” (jelentős mélységig) minden választás után olyanokra, akik feltétlen párthívek. Tehát nem a képesség, a tehetség, a szakszerűség a döntő, hanem a bizalom. Ez a módszer semmiképp sem a tízmillió ember érdeke, hanem pártérdekeket szolgálnak.
- 1.54. Az elmúlt két évtizedben kialakult magyar társadalmi megosztottság sajnálatosan, de értelemszerűen megmutatkozik a közigazgatás, az államigazgatás és így rendvédelem illetve a (nemzet)biztonsági szolgálatok körében is. A tapasztalat az, hogy – a rendszerváltástól számítva – bizonyos fokig mindenütt nő a személycserék szintje, szervezeti mélysége, ami a komoly szakmai és anyagi ráfordítással létrehozott hírszerzői illetve elhárítói értékeket jelentősen devalválja. Célszerű és szükséges lenne egy olyan pártpolitikai konszenzus, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok vonatkozásában konstruktívabb – kevésbé „pártpolitikai” – párbeszéd érvényesüljön, a folyamatosság magasabb szintű biztosítása céljából, mivel ez is rontja az adófizetők pénzén működtetett biztonsági szervezetek hatékonyságát, a biztonság színvonalát.
- 1.55. A magyar médiumok, mint általában a globalizálódott média, lassan kicsúszik a kormányok hatásköréből, ami a demokrácia szempontjából még nem lenne baj. **Azonban, a kormánytól „elszakadt” médiának is politikai és pénzügyi támogatásra van szüksége, amit viszont olyan politikai, pénzügyi és gazdasági köröktől tud megszerezni, amelyek számára a biztonság legfeljebb csak másodlagos tényező. Így a média törvényszerűen ezen körök „hálójába” kerül.** Továbbá a médiumok is „pártosodtak” és így a magyar pártharcok eszközeivé váltak és ilyen minőségükben semmi sem drága, még a (nemzet)biztonsági tevékenység illetve hatékonysága sem.
- 1.56. A Magyar Köztársaság demokráciájának továbbfejlesztését és a politika közmegítélésének javítását szolgálná egy kétkamarás parlament, amelyben az egyházak, a szakszervezetek, az érdekképviselők, a civil szféra képviselői is részt kaphatnának a törvény előkészítésekből, a kezdeményezésekből, a „néphatalomból”. Ezáltal megvalósulhatna egyféle közvetlen, részvételi demokrácia elem is, ami jelentősen enyhíthetné a társadalmi feszültségeket.

- 1.57. Egy társadalmi kiegyezési szerződést kellene kötni (kiegyezni) a pártoknak és/vagy a gazdasági szereplőknek, civil szervezeteknek, melynek keretében megállapodnának egy hosszabb távú jövőkép közös, konstruktív kialakításában és megvalósításában.
- 1.58. A NATO és EU tagságunk valamint a NATO és EU kollektív biztonsági rendszere alapvetően befolyásolja a nemzeti biztonsági rendszerünket és ezen belül a (nemzet)biztonsági tevékenységünket is.
- 1.59. FONTOS FIGYELMEZTETŐ TANULSÁG EGY SZOMORÚ TRAGÉDIA TŰKRÉBEN:** A hírszerzés védelmi elemének hiányosságait – az USA elleni 2001.09.11.-es terrortámadásához kapcsolódóan – évek alatt több szakbizottság tárta fel. A Szenátus és a Fehér-ház közös bizottsága a hírszerzés és a nemzetbiztonság területein elkövetett hibákkal és az ott felmerülő hiányosságokkal foglalkozott, melynek eredményeként rendkívül nagy zűrzavarról, alkalmatlanságról, illetéktelenségről és elégtelen munkavégzésről tettek tanúbizonyságot. A Közös Bizottság megállapította, hogy „az ügyben érintett szervezetek, számos ok miatt, kudarcot vallottak a rendelkezésre álló, szignifikáns személyi és szervezeti információk összekovácsolásában.” A legsúlyosabb figyelmeztetés az, hogy a világ legjelentősebb gazdasági, katonai, tudományos-technológiai, innovatív fölényrel rendelkező, csillagháborús fejlesztésekkel, rakétaelhárító űrfegyver rendszerrel, több száz milliárd dolláros védelmi költségvetéssel rendelkező országát néhány tucat, egyszerű, de végtelenül fanatikus ember, relatíve egyszerű ötlettel, nem túl költséges szervezéssel, az ellenőrzések és a védelem gyengeségeit, hibáit kihasználva megtámadja, több ezer ártatlan ember, polgári személy halálát, súlyos tragédiát okozva! ***Ebből is okulva kell a sokkal kisebb földrajzi méretű és gazdasági potenciálú valamint költségvetésű országunk biztonsági rendszerét úgy felépíteni és működtetni, hogy kizárt legyen a biztonsági szervezetek együttműködéseinek bármilyen objektív és szubjektív akadályoztatása.***
- 1.60. Külföldön és bizonyos fokig Magyarországon is az állami és a magán-titkosszolgálatok közötti együttműködés az idők folyamán hamar kialakult. A rendőrség és a titkosszolgálatok – szigorúan szakmai és törvényes – együttműködése (alternatív együttműködés) elkerülhetetlen és szükségszerű is, azonban kizárólag a kölcsönös érdekek mentén, különösen a teljesebb információszerzés és hasznosítás, az állami koordináció és kontroll fenntartása érdekében. A titkosszolgálatok számára a magánszektor nem lehet más, mint kiegészítő erőforrás, a fenyegetések elhárításához szükséges dinamikus eszköz, amelynek felhasználásával hatékonyabbá válhat működésük, és amely lehetővé teszi, hogy a tevékenységük szétaprózása helyett a nemzeti biztonság szempontjából legfontosabb feladatokra, a legkeményebb „célpontokra” fókuszáljanak. Ezen túlmenően nagyon szoros ellenőrzést igényelnek.
- 1.61. Az új biztonsági, nemzetbiztonsági kihívások, kockázatok, veszélyek egyik következménye lehet a kritikus infrastruktúrák elleni támadás, visszaélés, szabotázs, mely jelentős tömegeket és az emberi élethez, léthez kapcsolódó alapvető szolgáltatásokat érint. Ezeknek az infrastruktúráknak a védelme koncepciót, stratégiát, törvényeket, szabályozásokat, előírásokat és pénzt igényel. **Legalább ilyen fontos egy mielőbb létrehozandó integrált Kritikus Infrastruktúra Biztonsági Központ,** – amely más országok példái alapján – ügyeleti, koordináló, ajánló, segítséget nyújtó szerepet töltené be, de operatív jogokkal is felruházható lenne.

- 1.62. A jelenlegi globalizálódó biztonsági környezetben – szemben a korábbi korszakokkal – a külső és a belső biztonság közötti határvonal egyre inkább elmosódik, a hagyományos területelvű biztonság- és védelempolitika helyett az érdekalapú (érdekérvényesítő, érdekvédő) és értékalapú biztonságpolitika került előtérbe, ami már komplex biztonságpolitikai személetet és gondolkodásmódot igényel. Látványosan növekszik a biztonságpolitika társadalmi meghatározottsága, a biztonságtudatos gondolkodás és a nem állami biztonságpolitikai szereplők biztonságpolitikai jelentősége (pl. a multinacionális vállalatok, a nemzetközi és hazai Non-Governmental Organization-k, az állam nélküli nemzetek, terrorszervezetek, nemzetközi bűnözői szervezetek stb.). **A biztonságpolitikai paradigmaváltást a komplex biztonságpolitikai szemlélet alkalmazásával és az integrált biztonsági szektor megteremtésével érhetjük el.** Hazánkban a nemzeti biztonság átfogó és komplex felfogásának elmélete, valamint és az egységes és integrált kormányzati praxis egyaránt hiányzik, vagy csupán esetlegesen jelenik meg az elméleti és gyakorlati szférában.
- 1.63. A (nemzet)biztonság tudatos személet és gondolkodás egyrészt feltétele, másrészt következménye a többségében a (nemzet)biztonsági szolgálatok illetékességébe tartozó kihívások, kockázatok, veszélyek megfelelő kezelésének. Minden, a komplex biztonságunk körébe tartozó területen (külpolitika, társadalom, gazdaság, környezet, belpolitika, stb.) célszerű kialakítani és alkalmazni egy (nemzet)biztonsági értékrenden alapuló, egységes (nemzet)biztonság tudatos szemléletet és gondolkodást, mivel e-nélkül nem lehet megfelelő szintű biztonságot, titkosszolgálati tevékenységet realizálni.
- 1.64. Egy (kis) ország, egy nemzet életképességének, stabilitásának, nemzeti és nemzetközi tekintélyének egyik fontos jellemzője a védelmi, védekező képessége. **Ennek egyik mutatója a védelem, a biztonság szervezésének, irányításának módja békeidőben is.** Egy **(Operatív) Biztonsági Veszélyhelyzet Kezelő (és Koordináló) Központ létrehozása** esetén a Kormány, az Országgyűlés, a Köztársasági Elnök első kézből értesülhetne mindenről, különös tekintettel a rendkívüli helyzetekre, eseményekre. Továbbá ezen a központon keresztül lehetne az operatív intézkedéseket is végigfuttatni az operatív végrehajtó egységekig. Ezzel a megoldással minden, a biztonságot veszélyeztető kihívás, kockázat, veszély esetén a rendkívüli-, a szükség-, a megelőző védelmi, stb. állapotokhoz, helyzetekhez hasonlóan ez a (rövidebb elnevezéssel) Védelmi vagy Biztonsági Központ betöltené a kvázi, legfelső vezetési (köz)pont szerepét is. Ez a központ biztosítaná a kapcsolódást a biztonsági (honvédelmi és rendvédelmi) szervezetek ügyeleteihez, közös (nemzet)biztonsági adatbázissal illetve tudástárral. A védelmi struktúra szereplői ezzel a módszerrel tudnának a leggyorsabban és a leghatékonyabban együttműködni az operatív területen is.
- 1.65. A honvédelmi és rendvédelmi szervezeteknél (katonai, rendőri, nemzetbiztonsági, vám és pénzügyőri, tűz és katasztrófavédelmi, büntetés végrehajtási) működő **belső ellenőrzési egységeket** (belbiztonsági szervezeti egységeket, belső elhárításokat) **össze kellene vonni illetve újraszervezni egy önálló belbiztonsági szervezetbe**, például egy új szolgálatba vagy főigazgatóságba, mely közvetlenül egy védelmi miniszterhez tartozhatna. Pozitív újdonság lenne például az is, hogy a miniszter – mivel „rálát” minden egyes szervezetre – figyelne olyan általánosítható káros jelenségekre, amelynek több szervezetet átfogó jellegét az egyes szervezetek illetékesei nem vennék észre. A miniszter osztaná vissza az információkat, szelektíven az egyes szervezetek vezetőinek, de végső esetben az is már egyféle megoldás lehetne, hogy a belső ellenőrzések a szervezetek, szolgálatok vezetői mellett egy időben tájékoztathatnák a minisztert is.

- 1.66. Nincs honvédelmi és rendvédelmi tevékenység megfelelő hálózatok nélkül. A hírszerzés - felderítés és az elhárítás nem lehet eredményes ügynök-, informátor- és együttműködő céges illetve állampolgári kapcsolati hálózatok nélkül. Az ügkörönkénti, ügynökönkénti alkalmi kapcsolatok létesítése, kiépítése sokkal kisebb hatékonyságú, mint egy „bármilyen”, de tartós hálózati kapcsolatkör. A mindenkori nemzeti biztonsági kockázatainknak megfelelő célterületeken, a jól szervezett és fenntartott kapcsolati hálózatok feltétlenül szükségesek és a hatékony megelőzés és reagálás elengedhetetlen feltételei. A különböző hálózatok ugyanakkor a titkosszolgálati munka célterületei is, hiszen az egyéni bűnelkövetők mellett a mind gyakoribb bűnözői kapcsolatok, illetve hálózatok a meghatározók, gondoljunk csak a terrorizmusra, a (nemzetközi) szervezett bűnözésre, a maffia jellegű szervezetekre, a csoportos bűnelkövetésekre és nem utolsósorban, a nemzetközi hírszerző hálózatokra. ***Ezeknek a feltérképezése, a tudásbázis illetve adattár kialakítása és napi, operatív használata alapvető feltétele a hatékony titkosszolgálati munkának.*** Az előzőek mellett a minden életterületet átfogó hálózattudomány a titkosszolgálati felkészültségnek egyik meghatározó eleme. Ennek az az oka, hogy a körülöttünk lévő világ egyik meghatározó szerveződési, működési formációja a HÁLÓZAT-osság. Tehát ennek működési mechanizmusai, tömegpszichológiai jellemzői fontosak a hálózatossághoz kapcsolódó (bűn)cselekmények megelőzéséhez, megszüntetéséhez és utókezeléséhez.
- 1.67. ***A védelemben, a biztonságban érdekelt szerveket, szervezeteket egy Védelmi Minisztériumba célszerű összevonni*** a szakmai összefogás és egységes irányítás érdekében, de ez a minisztérium lehetne csak koordinációs jellegű ernyőszervezet is, különösen kezdetben. Ez fejezhetné ki legmagasabb értékítélettel a magyar kormány a viszonyulását a nemzeti értékeink és nemzeti érdekeink biztonságához illetve védelméhez. Ezzel az összevonással megszüntethetők a rivalizálások, a párhuzamosságok, átfedések; az „én házam, az én váram” effektusok; a pénzügyi-gazdálkodási, beszerzési, humánpolitikai, igazgatási, jogi, oktatási, logisztikai, adminisztrációs, távközlési és informatikai, stb. többszörözések. A rendszerváltás előtti, „túlhatalmi” hasonlóságra való utalás már elavult, mivel a demokratikus Magyar Köztársaság és Alkotmánya már teljesen eltérő politikai, társadalmi, gazdasági környezetet garantál, mint 20-70 évvel ezelőtt, beleértve a parlamenti ellenőrzét is. ***Továbbá az egyes szakágakat vezető főigazgatókat az országgyűlés választhatná, amivel az egyes főigazgatók legitimitása és a túlhatalmi gondolatok negligálhatók. Alapjavaslatom tehát az, hogy a teljes magyar védelmi-biztonsági tevékenység, feladatkör egy minisztérium alá tartozzon, mert elsősorban ezzel biztosítható a leghatékonyabb szakmai együttműködés és a leggazdaságosabb működtetés.*** Továbbá így biztosítható a védelem-biztonság szakmai és költségvetési optimalizálása. Ezt valószínűsíthetjük a Biztonsági és/vagy Védelmi Minisztérium. Az összevont szervezetek tevékenysége – a szoros, gyors biztonsági és védelmi együttműködés, valamint a közös irányítás, szervezés, gazdasági és technikai ellátás révén – jelentősen ésszerűsödne és költségvetésük is lényegesen növekedne.
- 1.68. Az új biztonságvédelmi igazgatás mindenkori (át)szervezéséhez illetve az új Biztonsági Rendszer működtetése során minden esetben sokoldalú, széleskörű, alapos és részletes hatásvizsgálatokat kell végezni, közreadni és megfelelő szakmaisággal valamint demokráciával megvitatni.
- 1.69. ***Az előzőekhez az aktuális illetve mindenkor illetékes kormány szándéka, eltökéltsége, támogatása, innovatív készsége meghatározó fontosságú. Fontos, hogy***

a biztonsági terület vezetőjének, miniszterének személyisége, emberi és szakmai tekintélye kormány szinten is meghatározza a Magyar Köztársaság biztonsági rendszerének jelentőségét, a többi fontos, polgári szakterület mellett is (mint például az egészségügy, az oktatás, a szociális ügyek, a foglalkoztatás, a gazdaság fejlesztés, a pénzügyi-gazdasági egyensúly teremtés, az adósságszolgálat kezelés, stb). Mindezekon túlmenően a leendő kormányfő prognosztizálható, (nemzet)biztonság tudatos igényessége különösen fontos, ami nélkül nem lehet rangján kezelt (nemzet)biztonsági tevékenység sem. A teljes biztonsági rendszer megváltoztatásához, törvények és jogszabályok megalkotásához, elfogadásához szükséges a megfelelő mértékű parlamenti többség, mely a választók akaratából elő is állhat, amennyiben mégsem, úgy megfelelő diplomáciával esetleg meg is szervezhető.

FELHASZNÁLT IRODALOM

¹ Dr. Várhalmi Antal Miklós (PhD) saját szerkesztésű honlapjai: www.varhalmi.hu, www.nemzetbiztonsag.com

² Várhalmi Antal Miklós: *A Nemzetbiztonsági Szolgálatokról másként és mindenkinek (1990-2002)*, 2002, Baja, ISBN 963 9403 15 6, Dr. Várhalmi Antal Miklós honlapján (2013.10.03.): www.varhalmi.hu:

³ Várhalmi Antal Miklós: *Nemzetbiztonsági Kézikönyv -2010*, 2010, Budapest, ISBN 978-963-06-9587-9, Dr Várhalmi Antal Miklós honlapján (2012.07.22.): www.varhalmi.hu:

http://www.varhalmi.hu/sub_site.php?nav=36111&type=doc

http://www.varhalmi.hu/sub_site.php?nav=374&type=doc

⁴ Várhalmi Antal Miklós: *A nemzetbiztonsági szolgálatok meghatározó jelentősége a Magyar Köztársaság XXI. századi biztonsági rendszerében, PhD értekezés, 2010, Budapest, ISBN 978-963-08-0027-3, Dr Várhalmi Antal Miklós honlapján (2012.07.22.): www.varhalmi.hu:*

http://www.varhalmi.hu/sub_site.php?nav=375&type=doc

⁵ Dr Várhalmi Antal Miklós: *Rendszer és Korszakváltás a Biztonságvédelmünkben is!*, 2013, Baja, ISBN 978-963-08-6237-0